

Moutstockje

nr 63

2002

driemaandelijks
JAN. - FEB. MA. 2002

63

België-Beigique
P.B.
3300 Tienen 1
2/3954

M. DODION M
LELIELAAN 34
3291 HEVER

uitgifte kantoor
3300 Tienen



't MOUTSTOCKHJE

V.U. GROOTEN.

Residentie Beatrijs 16
3300 Tienen

Tijdschrift over Bierfolklore
die edele orde vanden moutstock

hoegaard

't Moutstockje

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT OVER BIERFOLKLORE

=====

Uitgegeven door "D I E E D E L E O R D E V A N D E N M O U T S T O C K "
DE HOEGAARDSE BIER- EN BROUWERSGILDE

BANKREKENING: 230/0020261/08

LIDMAATSCHAP : GEWOON LID 400 F. - ERELID 600 F. - WELDOENER 1000 F.

ALLE ARTIKELN UIT DIT TIJDSCHRIFT MOGEN WORDEN OVERGENOMEN MITS BRONVERMELDING

INHOUD nr. 63

- 30 jaar Heropstanding van de Hoegaardse Biergilde.
- Waarom de Biergilde.
- België - Bierland Hoegaarden - Bierdorp
- Een gouden eeuw voor de Bierindustrie
- De Biergilde opgenomen als Ambassadeur van het witbier
- Bier en Gastronomie

1972 - 2002

30 jaar Heropstanding VAN DE HOEGAARDSE BIERGILDE

Op 1 mei 1972 om 17 uur werd onze gilde heropgericht.
Anno 2002, 30 jaar later kunnen we dit zeker niet ongemerkt laten voorbijgaan.

Dit jaar zal op 1 mei een uitzonderlijke viering doorgaan, waar al onze leden zullen worden uitgenodigd.

Later ontvangt u daarover de nodige informatie.

Eén zaak moet u zeker, doen er aanwezig zijn.

Sinds de heroprichting in 1972 hebben reeds 203 Ridders en Edelvrouwen trouw beloofd aan het Hoegaards bier, en 119 Borghers van Hoegaarden hebben de rangen van de Hoegaardse bierliefhebbers komen vervoegen.

De Hoegaardse biergilde is de oudste nog actieve biergilde in ons land, een reden om dit met waardigheid te vieren in het jaar 2002.

De Hoge Raad wenst u en uw gezin voor 2002 een goede gezondheid en laten we eens het voornemen maken vooral dit jaar aanwezig te zijn op de activiteiten van onze Biergilde.

HOEGAARDEN HEEFT OPNIEUW BIERGILDE

NIEUWSBLAD

9/05/72

Natuurlijk is de museumzaal van Hoegaarden te klein wanneer er een Biergilde wordt opgericht, vooral daar de leden van de Hoge Raad na het ontvangen van hun ambtssymbolen ieder een «uitzonderlijke daad» moeten stellen waar een algemeen rondje geen zeldzaamheid bij is. Dit zou ook niet anders kunnen met een meester-brouwer (de laatste van het dorp) en een meester-bierverkoper (lang niet de laatste) in de gilde.

De «Orde van den Roerstock» moet omstreeks 1560 zijn ontstaan als een soort syndikaat van de brouwers. In 1870 ging ze echter ten onder. De herinstelling moest gebeuren door de gemeenteraad, waarvan burgemeester Kerrijn, schepen Grootjans en

raadsleden Rimanque, Vandermolén, Ausloos en Gasia aanwezig waren. Toneelkring Thalia patroneert de Gilde wat haar al enkele gevulde enveloppen heeft opgebracht.

De instellingsakte werd aan het publiek voorgelezen door Thalia-leden Roger en Mark van Moer en Mariette Peeters, waarna groot-kommandeur Guilluy een paradijselijk verhaal over de Hoegaardse brouwsels vertelde en aan mevrouw Julia Tritsmans voor haar tapkunst en aan mevrouw Schoensetters voor het vervaardigen van de speciale gildesymbolen bloemen werden overhandigd.

Achtereenvolgens hielpen schepen Grootjans en de burgemeester de Ordeleden in hun pak, met de barett en het ordelint erbij. Groot-kommandeur Guilluy ontving als ambtssymbool een «roerstock». Grootmeester-consultissimus-brouwer Cellis kreeg een meespaan. Grootmeester-expertissimus Truyens een bierstomp, Griffier-comptorist Grooten het grootboek, Rolhouder-Ceremoniemeester Schoensetters de rolstaaf en tot slot de bierpint voor Delegataris-collateur Collin.

De Orde van den Roerstock verenigt alle geregelde drinkers van het Hoegaards bier, iemand die erin wil worden opgenomen moet allereerst

van «onbesproken levenswandel» zijn. Hij dient geblinddoekt het Hoegaards bier te kunnen herkennen uit andere biersoorten. Nadien begint hij met «mondspoelingen», gevolgd door het drinken van 10 pinten Hoegaards of 6 Graven, terug gevolgd door mondspoelingen. Dan moet hij tussen twee rijen vlaggetjes op een voetlengte van elkaar doorlopen.

De eersten die al in de testen zijn geslaagd ontvingen het erelint en werden met de roerstock tot ridder geslagen. Het zijn: Jaklien Govaerts, Elly Stockaert, Roger Verpoort, Arthur Beulens en Louis Freville.

Samen met het organiseren van bedevaarten naar oorden als Orval, Westerlo, Averbode, Chimay, enz. zal de orde zich bezig houden met het verlenen van hulp en bijstand aan allen die de Hoegaardse folklore en de bloei en het welzijn van de gemeente willen bevorderen. Zo staat het in de «Tien Geboden», die nog worden aangevuld met een «Bierwet».

De Bierwet bepaalt o.m. de richting welke de pink moet uitgaan tijdens het drinken, dat het schuim op de pint de 2,5 cm. niet mag overschrijden en dat elke ridder maandelijks een tonnetje moet ledigen. Hiermee werd het jaar 1 van het Bierdorp ingezet. (rb)



Groot kommandeur Guilluy, meester-brouwer Cellis, meester-bierverkoper Truyens, griffier Grooten, ceremoniemeester Schoensetters en collateur Collin maken deel uit van de Hoge Raad van de Hoegaardse Bierorde. Na het afleggen der proeven werden ook anderen al

tot ridder geslagen, dit alles onder het toezicht van «onze meier, schepenen en raadsleden», waarvan op de foto burgemeester Kerrijn, en raadsleden Rimanque en Vandermolén. (rh)

Hoegaarden heeft weer Bierridders

In de tweede helft van de XVIIe eeuw, toen te Hoegaarden de wijn stilaan door het bier verdriven werd, kwamen de eerste grote brouwers samen om een Gilde op te richten, onder de naam van «die edele orde vanden Roerstock».

In 1571 kreeg de brouwersgilde haar statuten, terwijl de Prinsbisshop van Luik in 1615 een verordening uitvaardigde ter bescherming van de Hoegaardse brouwers.

Deze Gilde had haar eerste lokaal in 't cabaret over den Cruysblock (huidig museum 't Nieuwhuys). Later rond 1636

toen dit huis afbrandde werd het lokaal overgebracht naar 't brouwershuys in de Doelstraat.

De Gilde werd voorgezeten door een Deken of Grootmeester, bijgestaan door een Onderdeken en een Raadsheer. Voorts behoorden tot de Gilderaad ook nog een griffier, een rentmeester en een rolhouder. Zij werden allen verkozen tussen de grote brouwers van Hoegaarden, die de toonaangevende mannen waren uit hun tijd. Samen met de Regentie, waarin zij sterk vertegenwoordigd waren, sloeg de brouwersgilde de klok in het bierdorp van Hoegaarden, waar grote bloei en welvaart heerste.

De Orde van den Roerstock kwam samen om het bierfestival te vieren. Daar brachten de brouwers jaarlijks hun beste dranken mede. De nieuwe leden die waardig waren om in de Gilde opgenomen te worden, werden met de roerstok geslagen, hetgeen steeds met veel bier en festijn begoten werd.

Hij heeft het Museum Julien Van Nerum te Hoegaarden terug met deze oude traditie aangeknoopt. Volgens oude rituele gewoonte werden een aantal «Bierridders» geslagen. Ze werden voorgesteld door voorzitter Hubert Van Nerum en de verheffing tot de orde geschiedde door burgemeester Kerrijn, schepenen Grootjans en gemeenteraads-lid Gasia.

Op het oude brouwersbanier en op de bierstoep werd de bier-eed en de getrouwheidsbelofte afgelegd. Grootcommandeur werd de h. Albert Guilluy, conservator; Grootofficier, meesterbrouwer Petrus Celis, Joannes Truyens en Steven Grootte; Ridder in de Orde de h. Edmond Schoen-setters en Marc Collin.

Deze nieuwe bierridders hadden zich natuurlijk reeds sinds enkele tijd in de biertesten geoefend. Talrijke genodigden waaronder de hh. Clercx, Willems, woonden deze plichtigheid bij. — Tf



Het museum Van Nerum houdt van oude tradities

Ridderverheffing te Hoegaarden

Op 1 mei om 17 u. heeft in het Nieuwhuys-museum van Hoegaarden, een rituele en folkloristische plichtigheid plaats uit de 16de eeuw.

De oude Brouwersgilde «die Edele Orde vanden Roerstock» wordt volgens traditie getrouw ingesteld evenals de Hoge Bierraad.

Onder het oog van de Groot-

kanselier, bijgestaan door zijn Grootmeesters, zullen de Edelge-zworenen in groot ernaat, de bierwet en de Ordegeboden afkondigen. Ook zullen de Adelbersten, die in de zware bierproeven zijn geslaagd, met de roerstok tot Commandeur, Grootofficier en Ridder worden verheven.

Op het voormalige brouwers-

banier en de vermaarde bierstoep zal de bier-eed worden afgelegd, de getrouwheidsbelofte uitgesproken en het ridderlijk onderpand geschonken. Het bierdorp Hoegaarden van weleer, krijgt hierdoor een folkloristische gebeurtenis van de hoogste plank, gepaard met een eeuwenoud ritueel ceremonieel, terwijl het wit Hoegaards bier weer in kannen en kruiken zal worden opgediend en van toez en tafels lopen.

De Hoegaardse Orde van den Roerstock staat open voor alle waardige drinkers, sympathisanten en bewonderaars van het Hoegaards gerstennat. — Tf.

LAATSTE NIEUWS 9/5/1972

DE EERSTE EDELVROUWEN EN RIDDERS

1972



Waarom de BIERGILDE



Het is goed dat de mens zijn verleden kent, hoe hij kon overleven door de eeuwen heen, welke middelen hij daartoe ter beschikking had en nog heeft.

De mens tracht steeds naar beter. Hij moet het verleden kennen om het te vergelijken met het heden. Dan pas kan hij beseffen dat hij het nu beter heeft. Iemand die dat weet is tevreden en gelukkig.

Om ons verleden te kennen, leren de kinderen geschiedenis op school, daarom worden er opgravingen gedaan en eindeloze speurtochten in oude papieren en geschriften ondernomen. Daarom zijn er musea. Daarom houden wij zo aan oude voorwerpen.

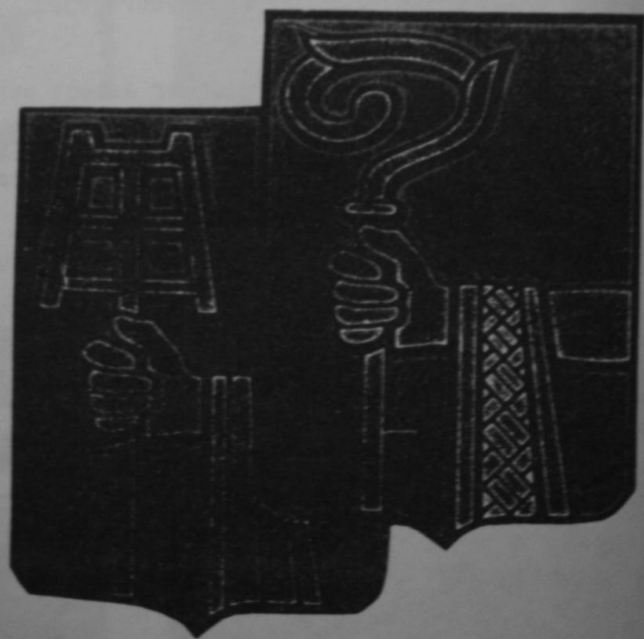
Een heel bijzonder aspect van de oudheid is de folklore.
Folklore kan men niet opdelen, niet kopen, niet tentoonstellen.
Folklore is geen voorwerp, maar een levensgewoonte uit het verre verleden tot ons gekomen.
Echte folklore moet men beleven, men moet het doen.

DIE EDELE ORDE VANDEN MOUTSTOCK is zuiver folklore.

Deze instelling was voor de vroegere brouwers van Hoegaarden nodig om zich te handhaven.

Belgie
BIERLAND

Hoegaarden
BIERDORP





Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Belgische staat, werd er een bepaalde «revolutionaire» gevoelswaarde in reclame gelegd.
Collectie L. Decruyenaere.



STAND VAN BR. HOEGAARDEN

een Gouden eeuw voor de Bierindustrie

Toen België werd geannexeerd door Frankrijk, werd het in negen provincies verdeeld, zonder rekening te houden met de taalgrens noch met de grenzen van voormalige prinsdommen. België was nu onderworpen aan de republikeinse wetgeving en het Frans was de enige officiële landstaal.

Vanaf 1799, toen Napoleon Bonaparte aan de macht kwam, kwamen er bescheiden industriële en handelsactiviteiten op gang, maar de eigen Franse industrie werd door alle mogelijke middelen bevoordeligd.

Vanaf 1815 met de Hollandse souvereiniteit, brak er een periode van groei aan, waardoor de industrie zich kon ontwikkelen.

In de Belgische gewesten was reeds sprake van een industriële revolutie, voordat dit in de overige landen op het vasteland het geval was. Dat was vooral te danken van de overgenomen moderne technologieën uit Engeland, die hier werden geperfectioneerd. Kapitaalkrachtige families en kooplieden maakten dit mogelijk. De Belgische brouwerij was in het begin van de 19e eeuw één van de belangrijkste elementen van deze industriële groei. Dit was ook het geval voor de Hoegaardse brouwerijen die in de 19e eeuw de gouden jaren beleefden. Eigenlijk was Engeland het land waar de eerste brouwerijen werden gevestigd.

De revolutie van 1830 heeft zeker een remmende werking gehad op de industriële ontwikkeling.

De financiële en economische crisis, waarmee de Belgische staat werd geconfronteerd, bracht grote problemen teweeg in de biernijverheid.

Daarna was er sprake van een rustige periode. De industriële activiteiten konden slechts vanaf 1850 gewaarborgd worden, door de steun van de banken en dankzij de ontwikkeling van de spoorwegen. Het is tijdens deze periode dat er een aantal belangrijke uitvindingen werd gedaan, waardoor de Belgische brouwerij een ander karakter kreeg.

La Chambre stelde in 1856 vast dat het bier in het hele land verkrijgbaar was. Er werden enorme hoeveelheden van deze erg gezonde verfrissende en voedzame drank gebrouwen. In het land, met zijn 4 miljoen inwoners, werd jaarlijks 900 miljoen geproduceerd, wat overeenkwam met een jaarlijks verbruik per persoon van meer dan 200 liter. De export stelde toen niet veel voor.

EEN BELASTINGSWETGEVING DEED DE GROEI AFREMME

De wetgeving van 1821, waarin een nieuw belastingstelsel werd aan gekondigd, had voor de brouwers verstrekkende gevolgen.

Op bier moest voortaan een belasting van 70 centiemen voor iedere borrel (ongeveer 150 liter) betaald worden, volgens de inhoud van de beslagkuip, of andere kuipen in de bierbrouwerij, waarin het bier bereid werd.

Deze wet zou vervangen worden door de wet van 2 augustus 1822, waarin bepaald werd dat de accijnsheffing op bier, dat in het hertogdom koninkrijk werd gebrouwen, afhing van de netto-inhoud van de beslagkuipen.

Deze wet was nadelig voor de productie, omdat de brouwers niet, zoals in Duitsland, twee beslagkuipen en een kookketel mochten gebruiken, tenzij hij ook hiervoor accijns zou betalen. Hij betaalde liever minder accijns en daardoor kwam het vaak voor dat de brouwer ongelijke stortingen uitvoerde, in verhouding tot de omvang van de kuip. Dat stelde hem vaak voor grote technische problemen.

Deze ongelijke stortingen, waardoor de accijnsrechten konden worden vermeden, kwam zeker niet ten goede aan de kwaliteit van het bier.

De wet van 1822 zou dan ook enorme protesten en kritiek uitlokken. Het leidde er zelfs toe, dat de Belgische brouwers deel gingen nemen aan de opstand tegen het Hollands regime.

De eerste Belgische regering telde overigens drie leden van de familie Rodenbach, die koffie meer wilden belasten om de accijns op bier te kunnen compenseren.

In 1883 werd door de brouwers campagne gevoerd om de wet alsnog aan te passen. Deze wetswijziging vond plaats op 20 augustus 1885. In het vervolg werd er accijns geheven op de aangegeven hoeveelheid grondstoffen, aan 0,10 frank per kilo. Dit betekende een iets gunstiger regeling voor de bierindustrie, te meer daar het volgens de wet van 1822 onmogelijk was bier van lage gisting te brouwen, omdat men geen dik beslag kon krijgen.

In de strijd voor een beter fiscaal stelsel, hebben Benoni Bauterz, secretaris van het Brouwersverbond in Gent en minister Tack (van brouwerij Tack in Kortrijk) zich niet onbetuigd gelaten. Zij speelden een zeer grote en actieve rol. Dank zij hun tussenkomst ging de overheid uiteindelijk in 1889 over tot de invoering van de wetenschappelijke densimeter. De wet van 1885 bleek echter onvolledig. Toch bleven de brouwers zich erover beklagen. Zij werden voor de keuze gesteld om te werken volgens de wet van 1822 of volgens die van 1885.

In 1894 zou circa 11% van de brouwers doorgaan volgens de oude wet.

DE DREIGING VAN EEN MONOPOLIE

De brouwers zagen hun toekomst somber in.

Temeer omdat er een plan van de Naamloze Vennootschap voor de exploitatie van de brouwerijen in België ontwikkeld was.

Er was nog juist een goedkeuring van de regering nodig om uitgevoerd te worden.

In 1836 richtten de Brusselse brouwers zich met een petitie tot de koning, met het verzoek deze statuten niet goed te keuren.

Ook de Hoegaardse brouwers namen een gelijkwaardig initiatief.

De inhoud van deze petitie was als volgt:

" Bij vrijheid van industrie heeft iedereen het recht om al zijn industriële middelen aan te wenden, zonder daarbij schade toe te brengen aan de rechten en middelen van derden."

Deze vrijheid van industrie mag niet leiden tot een monopolie, dat in handen zal komen van een klein aantal individuen, in de industrietakken, en vooral in de brouwindustrie, die zoveel macht zou krijgen, dat ze alles wat op haarweg kwam, onverbiddelijk de kop zou indrukken."

De oprichting van een "Brouwerij Centrale", met in die tijd een begroting van 35 miljoen frank, was inderdaad geducht.

Maar het idee van het monopolie leidde haar eigen weg....

En twee jaar later was het zo ver dat de Leuvense brouwers aan alle collega's in het land een brief stuurden, waarin ze gewag maakten van de oprichting van een commanditaire vennootschap.

Zij maakten publiekelijk bekend, dat monopolie en alleenrecht hun doel is en dat ze van plan zijn op elk voormalig brouwerijterrein, nieuwe fabrieken te zullen stichten, volgens een voor België nieuw systeem. Behalve deze gevreesde concurrentie, gingen zij ook de wet inzake accijnsheffing op bier overtreden, hetgeen zou leiden tot een ernstige verstoring van het evenwicht binnen de brouwerijsector.

De HOegaardse Biergilde "Die Edele Orde vanden Moutstock" welke alle Hoegaardse brouwers in zijn rangen telde, liet in een schrijven weten tegen de oprichting van de "Société des Brasseries Belges" te verzetten, en zich met alle middelen tegen deze monopoliestructuur te verdedigen.

Het resultaat van deze tegenwerking van uit Hoegaarden is nooit kunnen nagegaan worden, maar op het einde van de 19e eeuw namelijk in 1872 is deze biergilde ontbonden en was het Hoegaards bierpatrimonium reeds sterk gedaald.

Leuven was de grote overwinnaar,

DE OPKOMST VAN DE LAGE GISTING

In het begin van de jaren 1880 werd er in België alleen maar bier van hoge gisting gebrouwen.

Het waren zeer veel verschillende bieren, maar over het algemeen niet constant van kwaliteit.

De afwezigheid van deze regelmatigheid zou de opkomst van het buitenlands bier van lage gisting bevorderen.

België werd vooral overspoeld met Duits bier, dat steeds populairder werd.

In deze context werd in 1886 de grote brouwerij van Koekelberg opgericht. Het was de eerste Belgische brouwerij die gespecialiseerd was in lage gisting.

Het was in het begin allereerst een manier om ten strijde te trekken tegen de mode die ons door afstammelingen uit de Bohemen en Duitsland is geleerd.

Totdat plotseling de jonge brouwerij het vertrouwen van de consument kreeg, niet van vurig nationalisme maar vanwege de smaak.

Niet alleen het smaakverschil bepaalde het succes, ook de deelname aan internationale tentoonstellingen, leidde in 1899 tot de gouden medaille en het ere-diploma, waardoor deze brouwerij aan de gestelde verwachtingen moest blijven beantwoorden.

Haar eerste bieren, een bleke Bock en een donker Münchener-type werden in 1887, in het café Continental, aan het Brouckèreplein in Brussel, voorgesteld.

Het werd meteen een enorm succes.

Een andere bekende brouwerij, die bieren ging brouwen van lage gisting was La Vignette in Leuven.

De Hoegaardse brouwers hielden zich aan de hoge gisting bieren en door een constante kwaliteit na te streven, werd getracht de bevolking het hoge gistingsbier aan te raden.



ROND DE EEUWWISSELING

Ondanks al die heibel in de biersector, leken de cijfers hoopvol.
2.535 brouwerijen in 1869, 2.625 in 1886, 3.148 in 1898;
Dit was ook geldig voor de gebrouwen hoeveelheden bier:
11.383.000 hl in 1893
12.572.000 hl. in 1898
14.046.000 hl. in 1899

Er lagen verschillende factoren ten grondslag aan de uitbreiding van deze getallen:
de toename van de bevolking,
de verbeterde levensomstandigheden,
de snelle technische en wetenschappelijke vooruitgang, waaraan het bier haar biologische stabiliteit en verbeterde kwaliteit te danken had. Ook de wetgeving kwam zeker ten goede aan deze vooruitgang.

België nam op mondiaal niveau een belangrijke plaats in betreffende de bierconsumptie.
Volgens Duitse statistieken uit 1897 - 98, nam het met 169,2 liter per hoofd van de bevolking de tweede plaats in na Beieren (235,8 liter). De meest gedronken bieren, waren de zure bieren uit Brussel, het Leuvense bier (Peeterman), de Mechelse bruine bieren, het witbier uit Hoegaarden en het bier uit Luik.
Op een belangrijke wedstrijd die in 1895 in Amsterdam werd gehouden, bleek dat de meeste Belgische bieren de toets der kritiek ruimschoots konden doorstaan en door hun smaak uitstekend geschikt waren om geëxporteerd te worden.

Brouwers zagen in deze beurzen een uitstekende gelegenheid om hun bieren te promoten.

Op de wereldtentoonstelling van Antwerpen 1894, waren de brouwerijen en mouterijen ruimschoots vertegenwoordigd. Deze twee bedrijfstakken werden gesymboliseerd door een imposant monument met een oppervlakte van 120 vierkante meter.
Het stelde een brouwerij-arbeider voor met een roerstok in zijn hand en bierattributen op de achtergrond.
Drie jaar later zou op de Wereldtentoonstelling van Brussel, het bier opnieuw in de belangstelling staan.
De brouwerij-afdeling werd zeer druk bezocht. Er was een geweldige ontvangsthall en de muurschilderingen gaven meer detail uit de bierproductie en een glasschilder maakte een schitterende glasschildering over de ontwikkeling van het bier door de wetenschap, de pers en de verenigingen binnen de bierindustrie.

Maar was dat alles wel voldoende om de Belgische biersector een gezonde toekomst te waarborgen?

Aan het einde van de 19e eeuw hingen er genoeg wolken boven deze bedrijfstak.

Eerst waren er de gilden, volgens sommigen waren de gildeleden meesters in het frauderen.

DE STRIJD TEGEN NAMAAK

Tegelijk met de industriële vooruitgang, gingen bepaalde brouwers, die belust waren om zo snel mogelijk geld te verdienen, zich bezighouden met duistere, soms zelfs verboden praktijken.

Anderen waren gedwongen hieraan mee te doen om de concurrentieslag niet te verliezen. Deze praktijken kwamen steeds meer en meer voor, zoals onder andere het gebruik van siroop, van verzoetingsmiddelen, van schuimstabilisatoren, van verdikkingsmiddelen, van hopvervangers enz. Naar onze gegevens waren er te Hoegaarden geen brouwers welke zich te buiten gingen aan deze misbruiken, want de Hoegaardse biergilde had de taak elk brouwsel te controleren op de echtheid en kwaliteit van het bier. Ieder brouwer moest zijn bieren ter controle aanbieden en er werd een getuigschrift afgegeven door de biergilde.

Het waren de brouwers zelf die zich bezondigden aan schandalige knoeierijen. Met name de Brusselse bierhandelaren werden genoemd in een verhandeling uit 1856 gemaakt door La Chambre:

"Zij zouden extreem veel hop toevoegen aan het bier om het bier daarna te mengen met slap bier. Om niet echt frauduleus te handelen, voegden ze suiker toe aan de lichte bieren om ze zo als zwaar bier te kunnen verkopen. Zo konden ze enorme winsten maken, wat vaak ten koste ging van de brouwer.

Pas aan het einde van de eeuw werden door de staat maatregelen getroffen om aan dit misbruik een einde te maken.

Op 4 augustus 1890 wordt een wet aangenomen tegen vervalsing en namaak van voedingswaren,

Op 22 juni 1891 wordt het Koninklijk Besluit geregeld dat er een inspectiedienst komt voor de productie en de handel van voedingsmiddelen.

Op 21 september 1894, worden per Koninklijk Besluit de exacte bevoegdheden van de inspecteurs bekend gemaakt.

In navolging van het bier wordt nu ook het tapmateriaal aan grondig onderzoek onderworpen.

Apparaten van metaal zonder de naam van de fabrikant werden verboden, op straffe van zeer hoge boete, of zelfs het in beslag nemen van al de spullen.

Uiteindelijk werd op 30 december 1896 per Koninklijk Besluit bekendgemaakt, dat saccharine en andere kleurstoffen voor de bereiding van het bier niet meer werden toegestaan.

Suikers bleven evenwel toegestaan (saccharose, glucose, invertsuiker)

De brouwers hadden zeker hun goede redenen om zich druk te maken over de steeds toenemende invloed van de gilden in het biermilieu. In 1894 waren er 311 coöperatieve verenigingen, in 1898 waren er reeds 1.128. Om deze toenemende invloed te stoppen, wilde de brouwers, door kopen of huren in het bezit komen van panden, waar de bestlopende café's in gevestigd waren. Eénmaal binnen, konden zij de caféhouder verplichten hun bier af te nemen.

Op 20 maart 1899, richtte de Association Générale der Brasseurs Belges een petitie aan de Staten-Generaal, om hun aandacht te vestigen op deze vakverenigingen, die in wezen opgericht waren ter verdediging van de belangen van de werknemers, maar in feite echte coöperaties van kapitalisten waren geworden.

Het doel van deze actie was de wet op de coöperatieve verenigingen van 18 mei 1873, te wijzigen.

Een andere factor die tot onrust stemde, was de opmars van de buitenlandse en vooral Duitse bieren.

Reeds 135.000 geïmporteerde hectoliters in 1898, het volgend jaar 140.00 hl.

Na de periode van de handelsverdragen, die in 1861 leidde tot belastingverlichting en vrijstelling, veranderde het Belgisch beleid. De economie werd gestimuleerd door de instelling van invoerrechten en belastingverhoging op buitenlandse producten.



DE Hoegaarden[®] BIERGILDE OPGENOMEN ALS AMBASSADEUR VAN HET WITBIER

Op zondag 21 oktober 2001 werd te Hoegaarden het eredocument " Belgische Ambassade van het Witbier " uitgereikt.

Sinds de oprichting van de Orde van de Brouwers en het brouwersbeeld " het Biermanneke " , zijn er verschillende verenigingen, steden en gemeenten die een kledij geschonken hebben aan het Biermanneke en also een verbintenis hebben aangegaan het witbier te promoten.

2001 was dan het jaar om al deze schenkers (waaronder de Biergilde) even in het daglicht te plaatsen door hun een eredocument van "Ambassadeur van het witbier " te overhandigen.

Twaalf burgemeesters, een vertegenwoordiger van Altmunster (Oostenrijk) en een zevental verenigingen kwamen samen om 15 uur in het gemeentehuis van Hoegaarden, waar ze werden ontvangen door de burgemeester van Hoegaarden.

Na een korte historiek over het Biermanneke en de Orde van de Brouwer, ontvingen de aanwezige burgemeesters en verenigingen hun eredocument. Na het proeven van een Hoegaardse pint witbier, vertrokken de genodigden, begeleid door de harmonie "De Vrije Muziekliefhebbers" naar het Kouterhof, waar ze rond het beeld van het Hoegaards Biermanneke nogmaals hun ambassadeursschap bevestigden.

Op de receptie aangeboden door de brouwerij van Hoegaarden, werd er veel gepraat en plannen gemaakt en de Hoegaardse pint witbier was zeker van de partij.

We zien reeds verlangend uit naar 2002, om terug nieuwe gemeenten te zien aansluiten bij de vrienden van het witbier.



Belgische ambassade van het witbier
Ambassade Belge de la bière blanche
Belgische Botschaft des weissbiers

Ter bevestiging van het gezantschap.

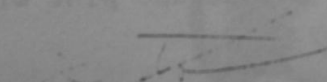
Als bewijs van medaille - schenking aan het

brouwersbeeld ingeschreven in het

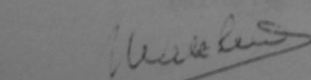
Guldenboek van de orde van "De Brouwer"

De Edele Orde van de Moutstock

Ere-lid der Belgische Ambassade van het Witbier

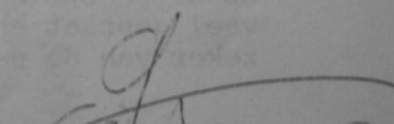

Voorzitter

Ivan Laloup

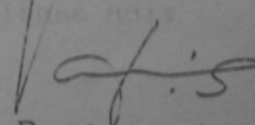

Beheerder

Emiel Mattheus

15 september 1990


Secretaris

Etienne Grooten


Penningmeester

Diane Nitelet

Hoegaards Biermanneke in de voetsporen van Manneke Pis

► HOEGAARDEN

De burgemeesters van dertien gemeentes aanvaardden in het gemeentehuis van Hoegaarden het ambassadeursschap van het Biermanneke van brouwerij De Kluis. Ze ondertekenden de akte en brachten een bezoek aan de brouwerij. Met hun Biermanneke willen ze in Hoegaarden in de voetsporen treden van het Brusselse Manneke Pis en natuurlijk ook de nodige propaganda maken voor het plaatselijke witbier.

Ivan Laloup en Miel Mathieus van de Orde van de Brouwer willen voortaan de plechtige ondertekening van het ambassadeursschap om de zes jaar herinneren, want dan treden doorgaans nieuwe burgemeesters aan. Die van Hoegaarden, Glabbeek, Boutersem, Kortrijk, Tienen, Hannuut, Landen, Zonnebeke, Linter, Lubbeek, Helemaal, Geldenaken en de Hoegaardse zusterstad Altmünster (Oostenrijk) kregen het eerste „diploma“ in handen. Maar er zijn zeker al 100 ambassadeurs, menen Laloup en Mathieus. „Elkeen, die al een kleedje schonk aan het Biermanneke op de binnenkoer van de brouwerij, mag zich ambassadeur noemen. Dat zijn tal van verenigingen. Verder ook de wijkraad van Bost en de Bostenaren, aan wie de ere titel van Burger van Hoegaarden is toegekend.“

Dat ook Waalse gemeentes het ambassadeursschap aanvaardden heeft volgens gastheer Frans Huon (burgemeester van Hoegaarden) alles te maken met de geschiedenis. Het middeleeuwse graafschap Brunengruut van Alpaids telde zeven Waalse en zeven Vlaamse gemeentes. „Hoegaarden was altijd



De ambassadeurs (burgemeesters) op een rijtje aan „het Biermanneke“ van De Kluis in Hoegaarden.

bier schiet en schijnt nog steeds onze geschiedenis. Een toeristische uitbouw kwam erdoor op gang.“ Huon veest op de samenwerking met Interreg en het Vlaamse gewest om dat toerisme nog uit te

Het Biermanneke werd voor de promotie op 14 oktober 1988 „geboren“. Secretaris Etienne Grooten van de Bierorde haalde aan dat zijn vereniging alles in het werk stelt, om de folklore rond het Bierman

neestjes ervan staan te kijk in het Biermuseum. „Grooten verwacht nog een pak schenkers van kleedjes en ambassadeurs. Dat Tienen en Geldenaken een „ambassade“ kregen danken ze aan hun voorna

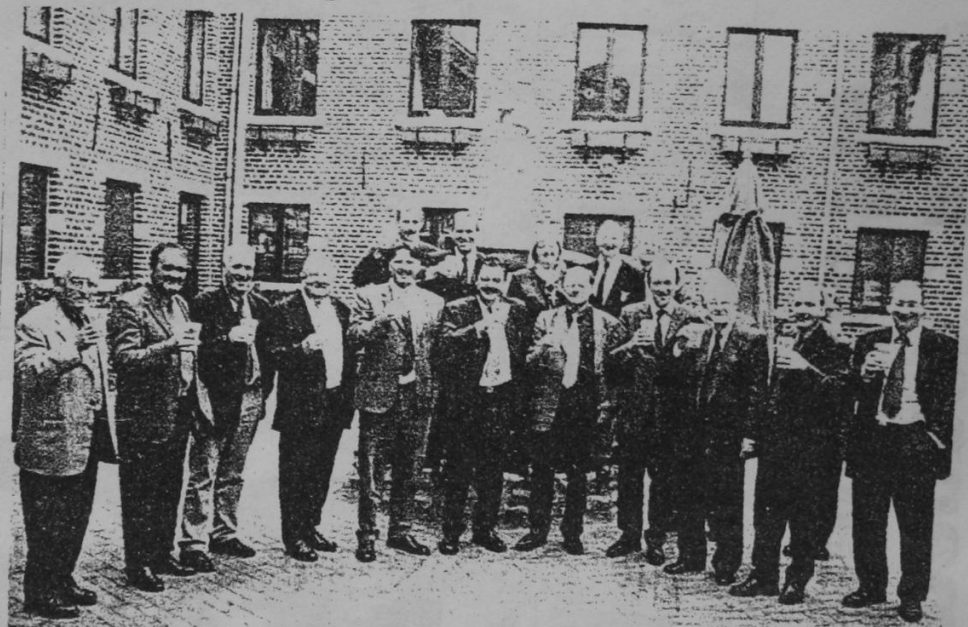
(Tienen) is geboren en getogen in de Hoegaardse deelgemeente Ongaarden en Louis Michel (Geldenaken, nu minister van buitenlandse zaken) is een vasedite Hoegaarder.

De Brouwer ontvangt burgemeesters

HOEGAARDEN. Vorige zondag vond de jaarlijkse viering plaats van De Witte van Hoegaarden. Uitzonderlijk kreeg het brouwersbeeldje dat staat op de binnenkoer van het Kouterhof, de taverne van de brouwerij, geen nieuwe outfit.

Voor deze gelegenheid werden alle houders die de voorbije jaren de eretitel 'Ambassadeur van het Witbier' kregen opnieuw uitgenodigd. Hoegaards burgemeester Frans Huon mocht elf collega's uit omliggende gemeenten ontvangen op het gemeentehuis.

"Oorspronkelijk zijn we dit initiatief gestart met de drie gemeenten waarvan de burgemeester afkomstig was uit Hoegaarden, zijnde Hoegaarden zelf, Tienen en Jodoigne. Daarna werden steeds de nabu-



rige gemeenten bij aangetrokken zoals Landen, Zoutleeuw, Linter, Lubbeek, Hannuit, Héléline, Glabbeek, Boutersem en Kortenaak", vertelt voorzitter Ivan Laloup van de Orde van

de Brouwer. De twaalf burgemeesters ontvingen van de Orde hun diploma van Belgische ambassadeurs van het Witbier. Ook Altmunster, Bost, de Biergilde, de Borgher

van Hoegaarden en de Orde van de Tinsse Kweiker vielen in de prijzen. Tot slot van het gebeuren werd er bijgepraat met een glas frisse Hoegaardse in de hand.

KR

PASSE - PARTOUT 24/10/2002



Bier in de kookpot



oe gaards bier dient niet alleen om te drinken, maar ook om te eten. Dat staat in *Koken met Hoegaardse bieren*, een pas uitgegeven boekje met bierrecepten. De Hoegaardse biergilde verzamelde erg oude recepten. Tot aan de Franse Revolutie was koken en bakken met Hoegaards bier een gewoonte in de streek. Bonaparte maakte daaraan een einde. Hij dronk liever Franse wijn en schafte taksvrij bierbrouwen in Hoegaarden af. Maar de recepten bleven en komen weer van onder het stof. Grootmeester Eienne Grooten van de biergilde spoort de kookmoeders aan toch maar op te letten met bierbereidingen. „Warm bier smaakt anders dan koud bier”, laat hij weten. „Enkel wie de kooktips in het boekje goed volgt, krijgt een heerlijk gerecht op tafel tijdens de komende feestdagen. 't Is eens iets anders en het prettige aan koken met bier is dat je kunt experimenteren.” Het boekje kost 490 frank en ligt in de boekhandel. Bestellen kan ook bij Ripova, telefoon en fax 016-81.83.55. (BE)

Hoegaards Speciaal Cocktail

INGREDIENTEN

VIER PERSONEN

4 flesjes Hoegaarden speciaal
1 glas witte rum
3 glazen witte porto
2 kruidnagels

BEREIDING

Giet het bier in een glazen kom.
Giet de porto en de rum in een groot glas samen met de kruidnagels.
Laat dit ongeveer een uurtje trekken.

Dan het bier bijvoegen na eerst de kruidnagels te hebben verwijderd.

Opdienen in glazen van Hoegaarden-Speciaal aan ongeveer 8 à 10° C.



Gefrituurd komkommerkruid met Hoegaards witbier

INGREDIENTEN

20 grote komkommerkruid-bladen, 100 gr. bloem, 1/2 theelepel zout
1/8 liter Hoegaards witbier, frituurvet, 1 ei.

BEREIDING

Koopt u gerust een komkommerkruid-plantje voor in de tuin, want ook door de sla is het komkommerkruid een goede afwisseling.
De frisse smaak maakt dit gerecht vooral in de zomer tot een apart voorafje of tussendoortje.

De bloem, het zout, het bier en het eigeel tot een gladde deeg roeren.
Dit afdekken met een schone theedoek en dan 1 uur laten rusten.
Het goed stijfgeslagen eiwit er na 1 uur doorscheppen met een houten lepel.

ls Dan de bladeren één voor één door de deeg halen en heel kort frituren.

Voor het serveren ze nog even laten uitlekken.

C.



